

ТОШКЕНТ ХАКИКАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 20 (9766). • 1990 йил 27 январь • Баҳоси 5 тийин.

Комсомолда қайта қуриш: ЯНГИ ВАЗИФАЛАР

КЕЧА Тошкентда XXV Тошкент вилоят комсомол конференцияси очилди. Унинг иштирокчилари вилоят комсомол комитетининг комсомолда қайта қуришни янада чуқурлаштириш тўғрисидаги ҳисоботини муҳокама этдилар.

Конференциянинг кун тартибида шунингдек, вилоят комсомол ташкилотни тафтиш комиссиясининг ҳисоботи, вилоят комсомол комитети ҳамда тафтиш комиссияси янги составини сайлаш, ВЛКСМ XXI съездида делегатлар сайлов масалалари ҳам бор.

Конференция ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари А. С. Ефимов, Тошкент вилоят партия комитетининг биринчи секретари С. М. Мамарасулов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Носиров, ВЛКСМ Марказий Комитетининг масъул ходими В. А. Кривошеев иштирок этмоқдалар.

ТОШКЕНТ

ЖУРНАЛИСТЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ

КЕЧА Ўзбекистон Журналистлари уюшмаси Тошкент ташкилотининг VI ҳисобот-сайлов конференцияси бўлди. Конференцияда Ўзбекистон журналистлари уюшмаси Тошкент ташкилотини раҳбарлиги раис, «Тошкент ҳақиқати» газетаси муҳаррири Н. Н. Насимов маъруза қилди.

Жумҳуриятимиздаги энг йирик ушбу ташкилотнинг уч йиллик фаолиятига яқун ясаркан, делегатлар қайта қуришни қўллаб-қувватлаш, ҳамоя қилиш, чуқурлаштириш, мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга ҳар томонлама ҳамма қўшиш, КПСС XXVII съезди, XIX Бутуниттифок партия конференцияси, СССР Халқ депутатлари I ва II съездлари қарорларини ҳаётга тадбиқ қилиш учун курашиш журналистларнинг гражданлик ва профессионал бурчи, уларнинг бевосита хизмат вазифини эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

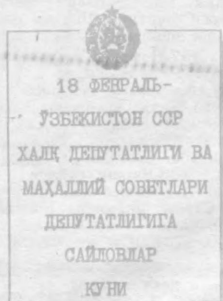
Конференцияда Ўзбекистон Журналистлари уюшмаси Тошкент ташкилотини раҳбарлиги ва президиумининг янги таркиби сайланди. Биринчи ташкилий пленумда раҳбарлик қилиш бўлими «Тошкент ҳақиқати» газетаси муҳаррири Н. Н. Насимов, унинг ўринбосарлари қилиб — «Ташкентская правда» газетаси муҳаррири Н. Я. Ковалев ва «Тошкент оқшомини» — «Вечерний Ташкент» газетаси муҳаррири Э. М. Эрнзаров, раҳбарлик секретари қилиб — Э. Маликов сайландилар.

Конференцияда Тошкент вилоят партия комитети котиби Ш. Н. Махмудова иштирок этди.

Тошкент вилоятдан халқ депутатлари вилоят Совети депутатлари сайловини ўтказувчи мавзе сайлов комиссияларининг

АХБОРОТИ

халқ депутатлари вилоят Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олишдилар.

«Ўзбекистон ССР халқ депутатлари маҳаллий Советлари депутатлари сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон ССР Қонунининг 34-моддасига мувофиқ қуйидагилар

3-Совет сайлов мавзисидан

Бичурина Вячеслава Борисович — 1953 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг 3-автобазаси бошлиғи, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

Станчев Иван Степанович — 1949 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг саноат-темирйўл транспорти бошқармаси бошлиғи, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

Шаритина Нелли Михайловна — 1946 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг 18-болалар боғчаси мудири, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

4-Коммунистик сайлов мавзисидан

Тошев Исоқ Қоробоевич — 1954 йилда туғилган, КПСС аъзоси, шаҳар халқ таълими бўлими мудири, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

Турсунов Расулжон Нейматович — 1949 йилда туғилган, КПСС аъзоси, УЯ 64/57 муассасаси бошлиғи, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

11-Металлургия сайлов мавзисидан
Мамнина Фарида Фарзиевна — 1939 йилда туғилган, партиясиз, Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг техника назорати бўлими катта мастери, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

Матқобулов Абдумўмин Ҳасанбоевич — 1951 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Олмалиқ рўзгор химияси заводининг капитал қурилиш бўйича бюроси бошлиғи, Олмалиқ шаҳрида яшайди.

105-Ҳамза сайлов мавзисидан

Гулаҳмедова Саодат — 1937 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Ҳамза номли колхознинг пахтачилик бригадаси бошлиғи, Бўка ноҳиясида яшайди.

128-Эркин сайлов мавзисидан

Носиров Баҳром Нозимович — 1953 йилда туғилган, КПСС аъзоси, Тошкент вилоят мева-сабзавот саноати бирлашмасининг раиси, Тошкент шаҳрида яшайди.

Камолов Фарид Жамолович — 1956 йилда туғилган, партиясиз, бургиллаш ишлари ўрта Осие илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири, Тошкент шаҳрида яшайди.

142-Студент сайлов мавзисидан

Маҳмудхўжаев Нажмиддин Мавлонхўжаевич — 1942 йилда туғилган, партиясиз, ўсимликларни ҳимоя қилиш ўрта Осие илмий тадқиқот институтининг лаборатория мудири, Тошкент шаҳрида яшайди.

Хоназаров Жўра Хоназарович — 1917 йилда туғилган, КПСС аъзоси, жумҳурият ўқув маркази директори, Тошкент шаҳрида яшайди.

[Давоми 2-бетда].

СССР Ички ишлар министрлиги ахборот-маркази хабар қилади:

ОЗАРБАЙЖОН ССР. Республикадаги тартибсизликларнинг олдини олиш ва ҳаётини осяйишта изга солиш чоралари кўрилаётганлигига қарамай, экстремистик гуруҳлар мухолифликни авж олдиришга ҳаракат қилмоқдалар. Боку, Ганжа шаҳарларида ҳамон кўпгина корхоналар ва транспорт шифаётгани йўқ. 24 январь кун Мингечаур, Евлах, Ганжа шаҳарлари, Икишил, Бардин, Нуткашен ноҳияларида бўлиб ўтган митингларда фахшулодда ҳолат ҳақидаги фармонни бекор қилиш, республика ҳудудидан ҳарбий қисмларини олиб чиқиб кетиш ҳақида ультиматив тарзда талаблар қўйилди. КПСС ва ВЛКСМ сифидан чиқиб, партия за комсомол билетларини йўқ қилиш кампаниясини кенгай-

тиришга уринишлар бўлмоқда. Ганжа шаҳрида бир гуруҳ қуролланган жангарилар шаҳар алоқа бўлими биносига бостириб кириб, 4 та пистолет ва 28 та ўқин ўғирладилар. Милционерга ҳужум қилдирилди ва унга личок ҳамда ўқ отувчи қуролдан жароҳат етказдилар. У госпиталга ётқизилди. Бир кеча-кундуз давомида турли хил транспорт воситалари билан 1443 киши, шу жумладан, арман миллатига мансуб 362 одам республикадан ташқарига юнатилади. **АРМАНИСТОН ССР.** Қурол-арқаларини қўлга киритиш мақсадида турли хил объектларга ҳужум қилиш давом этмоқда. Спанджарян ноҳиясида бир гуруҳ жангарилар «Армэвпроми» биносига бостириб ки-

риб, олти карабин, уч револьвер ва пистолетни олиб кетдилар. Ички ишлар органлари ўғирланган қуролларини қайтариш юзасидан чоралар кўрмоқда. Ҳар икки республикада ваҳималарнинг олдини олиш, турли хил иш-мишларни сўндириш бўйича ишлар олиб борилаётганда, милиция, ҳарбий, маҳаллий ҳокимият органларининг вакиллари, диний арбоблар вақти-вақти билан радио орқали ҳолатга мурожаат қилиб, гиж-гиллашларга берилмаслиққа, босиқлик ва осяйишталикни саклашга чақирмоқдалар. ● Суратда: Озарбайжондан қувғин қилинган оналар ва болалар Москва ҳарбий округида [«Известия»].

ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР БИЛАН МУЛОҚОТ

Саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ташкилотлари, колхоз ва совхозлар меҳнат коллективларидан Ўзбекистон ССР халқ депутатлиги ва маҳаллий Совет депутатлигига кўрсатилган ёш номзодлар тўрт кун давомида вилоят партия комитети кечки марксизм-ленинизм университетида ўз билим ва малакаларини оширдилар. Машгулотлари Тошкент олий партия мактабининг ўқитувчилари, вилоят партия комитетининг масъул ходимлари олиб бордилар, тингловчилар амалий ўйинларда фаол иштирок этдилар.

Яқунловчи машгулотда Тошкент вилоят партия комитетининг биринчи котиби С. М. Мамарасулов тингловчилар билан учрашди. У СССР халқ депутатлари II съезди яқунлари, ижтимоий-иқтисодий вазиफलари ҳал этишда, кишиларда меҳнат ва сийсий фаолликни ўстиришда, ишларни байналмилал руҳда тарбиялашда бундан буён бажарилиши лозим бўлган вазиफलар, сайловолди сийсий кампаниясининг ўзинга ҳос хусусиятларини тўғрисида гапирди, тушган саволларга жавоб қайтарди. Учрашувда, Тошкент вилоят партия комитетининг котиби Ш. Н. Махмудова иштирок этди.

ТОШКЕНТДА «НАВРҮЗ» БАЙРАМИГА ТАЙЁРГАРЛИК КЎРИШ ВА УНИ ЎТҚАЗИШ РЕСПУБЛИКА ТАШКИЛОТ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ БЎЛДИ

Ташкилот комитети аъзолари — бир қанча министрликлар ва идоралар, идеология муассасалари, оммавий ахборот воситалари раҳбарлари, олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, жамоатчилик вакиллари — халқ байрамлари ва расм-русумларини янада такомиллаштириш, уларнинг меҳнаткашларини маънавий-ахлоқий, байналмилалчилик ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашдаги аҳамиятини ошириш билан боғлиқ муаммоларни муҳокама қилдилар. Жамиятни янгилашнинг ҳозирги ҳал қилувчи босқичида, миллий ўзлигини англаш жадал кучайиб бораётган жараёнда асоссиз унутиб юборилган халқ аъёналарини қайта тиклаш, уларни бутун чоралар билан бойитиш ва ривожлантириш масалалари тобора катта аҳ-

мият касб этаётганлиги ўқтирилди. «Наврўз» қадим-қадимда Шарқда, жумладан Ўзбекистонда жуда кенг тарқалган азалий халқ байрами эканлиги таъкидланди.

Ушбу байрам негизини деҳқон меҳнатини қадрлаш, табиатни авайлаб-асраш, одамларга меҳр-муруват кўрсатиш, соҳийлик қилиш, тинчликка ва яхши қўшничиликка интилишнинг ажойиб аъёналари ташкил этади.

«Наврўз»ни республикада кенг байрам қилиш тўғрисида тақлиф киритилди. Ўзбекистон ССР министрликлари, идоралари, жамоат ташкилотларига, иккундй уюшмалар, оммавий ахборот воситаларига ана шу ҳақиқий байналмилал халқ байрамга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан аниқ-равшан топшириқлар берилди.

Кейинги йилларда ошкоралик, демократия, қайта қуриш борасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузурда ташкил этилган Идеология комиссияси халқимизнинг тақлиф ва талаблари, истак ва интилишларини ҳисобга олиб, бир қатор муҳим тадбирларни амалга оширмоқда. Шундай тадбирлардан бири сифатида Идеология комиссиясининг январь ойида ўтказилган йиғилишида «Наврўз» байрамини ўтказишга оид масалалар кенг муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг халқимиз маросимлари, урф-одатлари ва байрамлари борасидаги амалий тадбирлари меҳнаткашлар, кенг жамоатчилик томонидан яқдиллик билан қўллаб-қувватланмоқда. Хусусан, «Наврўз» байрамининг тикланиши ва 21 март кунининг дам олиш кунини сифатида белгилашни билан халқимизнинг узок йиллар давомидаги эзгу-орзуси амалга ошди. Ҳатта 1989 йилда «Наврўз» байрамининг кенг нишонланиши кишиларимизнинг касби, ёши, миллатидан қатъи назар халқ аъёналарига бўлган катта қизиқишларидан, хайрихоҳлигидан далolatдир. Чунки «Наврўз»да жамиятимиз удумлари, урф-одатлари тўла намойиш этилди, дўстлик, бирдамлик ўз ифодасини топди.

«Наврўз» ота-боболаримизнинг деҳқончилик билан шуғуллана бошлагани заминда шаклланган қадимий байрамдир. Шу боисдан «Наврўз» турли ерларда кишиларнинг яшаш шароити, география муҳит билан боғлиқ ҳолда турлича ўтказилган (чунончи, тоғли ерларда ўзинга хос шаклда, дарё бўйи, сайлгоҳларда ўзгача ва ҳоказо).

«Наврўз» халқимизнинг

она ерга бўлган муносабати, ундан эҳтиёткорона, билиб, тушуниб фойдаланиш, ҳосилдор ерлар сифатини, экологик ҳолати, унумдорлигини сақлаш ва ошириш, кишиларда табиат ва у барпо этган эҳсонларга муҳаббат билан муносабатда бўлиш кераклигини ўқтирган, тарғиб этган. «Наврўз» деҳқонларнинг баҳорда дастлабки дала ишларини бошлашлари билан боғлиқ маросимдир. «Наврўз»нинг охириги кунларида ерларни шудгорлаш, дон, экин экиш бошланади. Худди шу ҳолатлар билан боғлиқ ҳолда «қўш қўшиш», «қўш оши», «биринчи чигит» (экинчи сайли) каби кўплаб удумлар вужудга келган. «Наврўз»нинг жуда катта, буюк тарбиявий хусусиятларини, одамийлик, инсонпарварлик, умумбашарий сифатларини ҳам таъкидламоқ лозим. Авваламбор, «Наврўз» кунлари мамлакатлар, шоҳлар орасидаги ҳар қандай урушлар, жанжалли масалаларга чек қўйилган, кишилар орасидаги хафачиликлар унутилган, урушган арашлаган одамлар бу кунлари ярашиб, бир дастурхон атрофида дара қурганлар. «Наврўз» кунлари бутун халқ хушчақчақлик билан хордиқ чикарган. Бунчалик умумбашарий, умрбоқий яхшиликларни тарғиб қилувчи азалий ва навқирон удумимизни ҳар қанча таъриф этсак, ривожлантирсак арзигуликдир. «Наврўз» на фақат хурсандчилик, кулгу, хушчақчақлик билан чегараланади, аини пайтда байрамолди, байрам ва ундан кейинги кунларда кишилар ўз юмуш ва тадбирларини ҳам режаллаганлар, унга маълум умид боғланганлар. Март ойининг бошлангани билан катта ҳаёт тақрибасига эга бўлган қариялар янги мавсум режалари хусусида фикрлашганлар, намгарчиликка, об-ҳавога қараб, қай-

си ерларга қандай экин экиш, сувнинг қандай (озим, кўпми) бўлиши ва уни тежаб-тергаб тақсимлаш, қайси кундан бошлаб ерни ҳайдаш, чигит қадаш, от-улов, омонларни ер ҳайдашга ҳозирлаш каби кўплаб масалалар хусусида маслаҳатлашиб олганлар. Шунинг учун «Наврўз» байрами 21-22 март кунлари — кун билан тун тенг келган кунни Янги йил сифатида хушчақчақ ўтказиладиган байрам, деган фикр билан чекланмаслигимиз лозим. «Наврўз» март ойининг дастлабки кунларидан бошлаб халқимиз катта тайёргарлик билан ўтказиладиган баҳор байрами ҳисобланади. «Наврўз» байрамга баҳор ойларида ўтказиладиган деярли барча удум, маросимларни киритиш мумкин. Абу Райҳон Беруний таъкидлагандек, «Наврўз» Янги йилнинг биринчи кунини бўлиб, унинг форсча номи ҳам шу маънони тақозо этади. Наврўз... Қўёнинг саратон буржида кириш пайтига тўғри келар эди. Сўнгра у орқага сурилгач, баҳорда келадиган бўлди. Энди у бутун йил унга хизмат қиладиган бир вақтда, яъни баҳор ёмғирининг дастлабки томичини тушишдан гуллар очилгунча, дарахтлар гуллашидан мевалар етилгунча, ҳайвонларда насл вужудга келгунча ва ўсимлик унб чиқа бошлашидан такомиллашгунча давом этган вақтда келади. Шунинг учун Наврўз оламнинг бошлангани ва яратилишига далил қилинган, деб ҳисобланади. Биз «Наврўз»ни тайёрлаш ва ўтказиш жараёнида унинг даврлар, асрлар оша бизга қадар етиб келган халқчи анъаналарини тиклашимиз, унб замонамиз, халқимиз манфаатлари, ҳаёти, маъсад-умидлари билан боғлиқ ҳолда ривожлантиришимиз лозим. «Наврўз» байрамини ташкил этиш ва жой-

ларда ўтказиш, тадбирларни ишлаб чиқиш мақсадида Идеология комиссияси республика ташкилий комитети тузилишини маъқул топди. Халқимиз ҳурмат-эътиборини қозонган партия, совет ходимлари, ижодкорлар, жамоатчилик вакилларидан ташкил топган бу ҳайъат зиммасига 1990 йилда ўтказиладиган ушбу байрамни аввалги 1989 йилга нисбатан мазмунли, қизиқарли қилиб, республикамиз меҳнат аҳли талабларига жавоб берадиган, уларнинг маънавий эҳтиёжларини қондиришга хизмат этадиган қилиб ўтказиш вазифаси юклатилди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Идеология комиссиясининг аъзолари ташкилот комитети йиғилишида бир қатор асосли, халқимиз талаблари заминида вужудга келган мулоҳазаларни айтдилар.

«Наврўз» байрамининг асосий тадбирлари республикамизнинг барча область шаҳар, қишлоқларида 21 март кунини ўтказилади. Байрам одатдагидек кишиларнинг ота-оналари, қариндош-уруғлари билан учрашишлари, бир-бирларини байрам билан табриклашлари, таниш-билиш, қариндош-уруғлар, бирга ишлаган ва ишлашадиган қарияларни, беморларни бориб кўриш, ҳол-аҳвол сўраш, қадрларни эиёт қилиш каби умуминсоний мулоқотдан бошланади.

Қадимий ва навқирон «Наврўз» жумҳуриятимизнинг турли ерларида турли шаклларда ўтган. Лекин байрам давомида полвонлар, аскиячилар, қизиқчилар, қўғирчоқбозлар, дорбозлар чиқиши, совазда, навозадаларнинг ўз санъатларини намойиш этишлари, халқ сайли, ўйинлари, базмлар деярли ҳамма жой-

да албатта ўтказилган. Кўпқари (улоқ) чопиш, пойта каби томошалар авяга чиққан. Шу кунини савдо-сотқик кенг ташкил этилиб, хилма-хил анвойи таомлар тайёрланган. Кундалик палов, шўрва, қабоб қабилар билан бирга дўлма, ялпиз, кўк пиез каби кўнатлардан таянқ таомлар тайёрланган. Сумалак эса «Наврўз»нинг «шоҳона таомидир». У кўпчилик бўлиб иширилган ва уни ҳамма маза қилиб истеъмол қилган. Сумалакни аёллар тайёрлаганлар. Уни пишириш давомида аёллар сўхтаб қўриб, эртак, афсоналар сўзлашган, қўшиқлар айтиб рақсга тушишган. Сумалакхўрлик ёни сумалак сайли вақтида эса барча йиғилганлар қўшиқ айтиб, рақсга тушадилар, ўзаро ҳазил-мутоба, шеърхонлик қиладилар. Бу албатта кишиларда ҳамжиҳатлик, бирдамлик туйғуларини кучайтиради.

Ҳозирги «Хотира кунини»да қилинадиган барча ишлар ўтмишда «Наврўз» байрами давомида, унинг узвий бир қисми сифатида амалга оширилган.

Айниқса шаҳарларда «Наврўз» жуда катта тайёргарлик билан ўтказилмоғи лозим. Ҳар бир даҳода қарнай-сурнай, ногора садолари остида кишиларни йиғиш, байрам гулдасталири, шу ер кишиларига хос миллий кийимини, миллий халқ рақс ва қўшиқлари, амалий санъат намуналарини намойиш этиш зарур. «Наврўз» байрами кунларида томоша масканларида, бог ва майдонларда қизиқчилар, масхарабозлар, фольклор-этнографик ансамбллар, полвонлар, дорбозлар, ёш хондаларнинг чиқишларини тайёрлаш, миллий-амалий санъат намуналарини кўриш-мусобақаларини ўтказиш лозим.

«Наврўз» байрамга қардош республикалар вакилларини тақлиф этиш ва қардош республикаларга ўз вакилларимизни юборишимиз лозим. Бундай ҳамкорлик жуда юксак тарбиявий аҳамиятга эга бўлиб, халқимизнинг дўстлигини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади. «Наврўз» байрами янада қизиқарли, жозибали, мазмундор бўлиши учун оммавий ахборот воситаларини ишга солмоқ даркор.

«Наврўз» — халқимизнинг яратувчилик меҳнати билан боғлиқ, унинг оруз-истакларини қуйилган, унинг турмуш тарзи, маънавияти, миллий руҳини халқ ижоди усули ва услублари ёрдамида таранум этган, халқимизнинг бой миллий санъатини ўзига сақлаган байрамдир. «Наврўз» кунларида халқимизнинг оғзаки ижодидаги турли-туман жанрлар анвойиб шаклларида, бутун келбасти билан намойиш бўлишини қўрамиз. Шулар билан бирга «Наврўз»нинг ҳозирги шароитдаги жуда катта маънавий-тарбиявий қимматини бир дақиқа ҳам унутмаслигимиз даркор. У кишиларни, айниқса ёшларни одамийликка, дўстликка, ўзгаларга ҳамдард бўлишга, меҳрибонликка, меҳр-оқибатли бўлишга ундайди.

Аминимизки, бу йилги «Наврўз» байрамини жумҳуриятимиз кишилари янада қутаринки руҳда, удумнинг ўзинга хос янги-янги қирраларини намойиш этиб, ажойиб ташкилотчилик билан нишонлайдилар. 1990 йил «Наврўз»га кенг йўл, улкан зафарлар ёр бўлсин!

ТАБИАТ ВА ИНСОН

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА
ЖАВОБ БERAДИЛАР

«ХАВОМИЗ

Т О З А

БЎЛАДИМИ?»

Газетанинг ўтган йили 22 ноябрдаги сониде босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий хабарга халқ депутатлари Калинин ноҳия Совети ижроия комитети раисининг муовини Н. Маҳмудовдан жавоб хати олдик. Унда шахар йўл қурилиши ремонтни тrestининг ишлаб чиқариш-техник буглаш бошқармаси ҳудудиде атроф-муҳитни соғломлаштириш бўйича муайян ишлар амалга оширилганлиги, жумладан вентиляция қурилмалари ва хавони тозалаш системаси қайта монтаж қилинганлиги айтилади. 1- ва 3-асфальт қорштрагичларнинг чагнин тугтиб қолувчи қурилмаси капитал ремонтдан чиқарилганлиги, корхона лабораториясида атроф-муҳитни муҳофаза қилиш билан шуғулланувчи бўлим ишлаб бошлаганлиги, завод ҳўзуриде ҳар куни кимёвий назорат йўлга қўйилганлиги маълум қилинади. Қилинган ишлар натижасиде ҳавони инфлослаттириш камайиб, йўл қўйилиши мумкин бўлган миқдордан ошмаётганлиги қайд этилади.

Ташвишли хабар

СУВНИ БУЛҒАТМАНГ

КЕЛЕС дарёси вилояти-мининг ноёб сув манбаларидан ҳисобланади. Унинг оби-ҳаёти халқ ҳўжалигининг турли тармоқларида жуда асқотмоқда. Деҳқончилик-даги аҳамияти бебаҳодир. Қадим замонлардан бери бири-бирига қўшни ўзбек ва қозоқ халқлари бу дарё сувидан баҳраманд бўлиб келмоқда. Икки қардош ва қондош жумҳуриялар ҳудудига жойлашган ўн минглаб гектар экин майдонлари, бог-роғлар, узумзорлар шу дарё суви туфайли гуллаб-яшнамоқда. Дарё атрофидеги табиат манзараси қанчалик серфайз, кўкаламзор бўлганлигини ҳозирги кесалар яхши билишадди. Асримизнинг қирқинчи-эллинчи йилларида ҳам у муайян даражада сақлаб қолинган эди. Унинг атрофида тўқайзорлар, чаналазорлар бўлиб,

улардаги ёввойи жингил, жийда дараклари сон-саноқсиз, қаминзорлар бепоён эди. Эндиликда улардан, шу кенгликларда яшовчи турли-туман ёввойи ҳайвонлару паррандалардан деярли асар ҳам қолмади. Буниси ҳам майлия. Дарё сувининг ўзи ҳам тобора инфлосланиб бораётганлиги ачинарлидир. Бунинг асосий манбаи эса оқавалардир. Вилоятимиз Тошкент, Калинин, Оржоникиде ноҳияларни ҳудудидеги кўплаб қолхоз ва совхозлар экинлари суғорилганидан кейин чиқадиган оқавалар, чорва чиқиндиларини тўғридан-тўғри дарёга оқизишмоқда. Албатта бу оқавалар туркумиде ерга, экинга солинган турли органик ва минерал ўғитларнинг эритмалари ҳам бўлади. Улар дарё сувини ҳам булғатади. Унинг ва тармоқла-

ри атрофида яшовчи аҳолининг ақарияти эса шу сувни истеъмол қилишга мажбур бўлмоқда. Бошқа инимлик сув манбаи бўлмаганлиги туфайли нлож йўқ, оқибатда аҳоли ўртасиде турли юқумли касалликлар — ич-буруғ, сариқ ва буйракда тош пайдо бўлиш ҳамда бошқа касалликлар кўпаймоқда. Шуларнинг ҳаммаси табиатга, унинг инъомларига раҳмсиз муносабатда бўлиш натижасидир. Юқориде айтиб ўтилган ноҳияларнинг раҳбар органлари, вилоят санитария-эпидемиология станцияси мутахассислари бу ерда таркиб топан аянчилик экологик аҳволни чуқур ўрганишлари ва уни бартараф этишга қаратилган зарур чораларни қуришлари даркор. **Т. САҒАРОВ,** жамоатчи мухбир.

Суратда: ана шундай ов ишчибозлари М. Узоқов (чапда) ва А. Турлибоевлар ўргатган қўшлари билан. **А. ПАВСКИЙ** суратга олган. (ТАСС).

БУРГУТ БИЛАН ОВ

ҚАДИМДАН осмон ҳокими ҳисобланган бургут ҳозир Қизил китобга киритилган. Ваҳоланки Она табиат турли

жонзотлардан яратган катта овланинг мазкур аъзоси ҳам яшаш ҳўқуқиға эға. Уни сақлаб қолтиш мақсадиде Қозо-

ғистонда халқнинг қадимий аъзаларидан ҳисобланган йўртқич қушлар билан ов қилишдан уюшмасини ташкил этишга киришилди. Уларнинг асосий мақсади тобора камайиб бораётган — лочин, қир-

ҲУРМАТЛИ РЕДАКЦИЯ!

Чорвоқ сув омбори балиқ ови ишчибозларининг сеvimли ҳаваси бўлиб қолган. Унда балиқларнинг қандай турлари яшайди. Шу ҳақда материал беришингизни истар эдик.

А. АБДУЖАБОРОВ,
Ғ. ТУРСУНОВ,
Тошкент шахри.

Сўраган эдингиз

ЧОРВОҚ сув омборини денгиз деб аташлари бежиз эмас. Пском, Коржонтоғ ва Чотқол тоғлари ўртасиде жойлашган бу ҳавзанинг сув синғими анча каттадир. Пском, Кўксув ва Чотқол дарёлари суви уни обиҳаёт билан қишин-ёзин таъминлайди. Салкам 40 квадрат километр майдонни эгаллаган бу сунъий денгиз йирик элентр станцияси турбиналарини айлантириб, нур ҳосил қилади, экин майдонларини суғориш учун сув беради. Ҳавзада асосан қора балиқ яшайди. Бошқа тур балиқлар эса ниҳоятда кам. Қора балиқ Чирчиқ, Ангррен дарёлари ва уларнинг ирмоқларида кўп учрайди.

ЧОРВОҚ БАЛИҚЛАРИ

Қора балиқ дейилишининг сабаби бор. Унинг увулдируги, ошқозонини ўраб олган қора пардаси ва ойқулоғи заҳарли бўлиб, инсон учун ҳам, жониворлар учун ҳам хавфлидир. Бу балиқ тоғлардаги тез овқар сувларда яшашга яхши мослашиб олган. У жуда ҳам ҳаракатчан, бош томони ин-

гичкалашиб боради, сувнинг оқимиға қарши ҳам бемалол сузаверади. Бу балиқ икки-уч йил яшагандан кейин бўйи 20 сантиметргача боради ва шу вақтдан ваҳшиятга айланади. У ўсимликлар ва ҳашаротларни ейишни давом эттириш қатори майда балиқлар-

га ҳам хуруж қилади. Ҳаётини сувга тушиб қолган калтакасаклар, бақалар, йириклар эса сичқонларни овлашдан ҳам қайтмайди. Бундай балиқлар баҳорда — апрель-май ойларидан бошлаб то июль-августгача увулдириқ ташлайди. Дарёларда яшовчилари кечроқ увулдириқ ташлайди, бунинг

учун денгиз сатҳидан 2000—2500 метр баяландликка кўтарилади. Қора балиқни овлашнинг энг кенг тарқалган воситаси пўкакли ва тубга тушиб турадиган қармоқлардир. Йил вақтиға қараб ҳўрақлар ҳам ҳар хил бўлиши керак. Баҳор ва ёзининг бошларида чувалчанг, қўнгиз, нон ёки хамирдан думалоқ қилинган ҳўрақли қармоққа яхши иланиди. Эзда ва кузда эса чигиртка, эшакқурт ва ҳатто тоғолчадан фойдаланиш мумкин. Шуниси ҳам айтиб ўтиш керакки, бизнинг тоғ дарёларида АҚШ қора балиқ тобора камайиб кетмоқда. Шунинг учун уларни булар-бўлмасга овлашга чек қўйиш керак. Белгиланган қондаларга қайта амал қилиш, овга бир чиққанда нормадагидан ортиқча тутмаслик зарур.

М. МАХМУТОВ,
«Ўзбекиоҳотриболовсоюз»нинг фахрий аъзоси.

ҲАР ТўғРИДА

ҲАМОН БИРИНЧИ

ЭНЕРГИЯ ресурсларини истеъмол қилиш жиҳатидан АҚШ ҳамон жаҳонда биринчи ўринни эгаллаб турибди. 1986 йилги маълумотларға кўра Қўшма Штатлар 1 миллиард 941 миллион тонна нефтга тенг келадиган энергия ресурсларидан фойдаланган. Иккинчи ўринда турувчи Совет Итифоқиде бу кўрсаткич 1 миллиард 397 миллион тоннани ташкил этган. Хитой 727, Япония 400, ГФР 267, Канада 252, Буюк Британия 208, Франция 197, Италия 151 миллион тонна нефтга тенг энергия ресурсларини ишлатган.

УЗОҚ УМР КўРАЙ ДЕСАНГИЗ

Узоқ умр кўрай десангиз тээрроқ оила кўринг, деб маслаҳат беришадди кубаликлар. Танҳолик алкоголь ёки тамакидан ҳам вақтлуроқ «нобуд қиладди» кишини, деб ҳисоблашадди улар. Бу ерда ўтказилган сўров натижалари шундан ақсарият қўчилиги таҳқолиқдан қўра ёмон кампанияда бўлиш яхшироқдир, деб қатъий ишондилар.

И. ОТАЖОНОВ, Республика ёш туристлар станциясининг тўғарак раҳбари, СССР география жамятининг ҳақиқий аъзоси.

БУРГУТ БИЛАН ОВ

ҚАДИМДАН осмон ҳокими ҳисобланган бургут ҳозир Қизил китобга киритилган. Ваҳоланки Она табиат турли

жонзотлардан яратган катта овланинг мазкур аъзоси ҳам яшаш ҳўқуқиға эға. Уни сақлаб қолтиш мақсадиде Қозо-

ғистонда халқнинг қадимий аъзаларидан ҳисобланган йўртқич қушлар билан ов қилишдан уюшмасини ташкил этишга киришилди. Уларнинг асосий мақсади тобора камайиб бораётган — лочин, қир-

Жумҳурият театрларининг II фестивали

САҲНА САЊЪАТИМИЗ КЎРИГИ

Шу йил 29 январдан 6 февралгача Тошкентда Ўзбекистон театрларининг иккинчи анжумани бўлиб ўтади...

— Жумҳуриятимиз театрларининг анжумани бу йил иккинчи марта ўтказилляпти. Аввало, шуни айтиш кераки...

Суратда: ўзбек Давлат «Еш гвардия» драма театрининг «Паранжи сирлари» спектаклидан кўриниш.

Суратчи К. РОМЕЕВ.

кур байрамда қатнашиш имконияти йўқ. Бунинг турли сабаблари бор: театр коллективининг ҳақиқатча янги биноси йўқ...

Ижодий синовда катталар ва болалар учун мўлжалланган барча жанрлардаги спектакллар намойиш этилади...

Мазкур ижодий баҳсда ғалиб деб топилган энг яхши саҳна асарларига бу йил Душанбеда ўтказиладиган музофот «Наврўз» байрамида қатнашиш учун йўлланма бериледи...

Анжуманда профессионал коллективлардан ташқари «Дард» (Тошкент), «Мулюкот» (Қарши), «Истиқбол» (Андижон) театр студиялари ҳам қатнашади.

Сўнгги мулоҳаза шундан иборатки, бу анжуман ақунлари, унда айтиладиган фикрлар қоғозда қолиб кетмаслиги, улар асосида амалий тadbирлар белгиланиши керак...

Сўхбатни Г. ҲУСАНОВА эзим олди.

• Ҳазил шеърлар

ИШОНЧЛИ УСҒА

Гаражда йўқ бекорчи, Иш билан машғул ҳамма. Фақат кашанда Олчин Утирибди панада...

ҚУРУМСОҚ

Чойхонага чиқволди Утирди-ю Тўхтасин, Бир кафт носдан отволди Сўз кетди қўшнанин...

Кўрсатгани не ҳувар? Эрта тондан асабия Вузди атай бу хумпар! Тунги «от-от»дан кейин Сахар турдми баш оғриб...

Убайдулло ШОҲИД.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

Луқма

СЕСАНБА ва пайшанба кунлари Акмал Исролов район икрония комитетида эрта тондан одам гавжум бўлади. Болали оналар, оқсоқоллар, йигит-қизлар справнага думалоқ мухр қўйиш учун навбат кутишади...

ДУМАЛОҚ МУХР БЎЛИШИ ШАРТМИ?

— Нега энди бундай бўлиб қолди! — деб сўради УЗАГА мухбири район икрония комитетидиғи ўртоқлардан. Хатлар секторининг mudрири Т. А. Бетько [унга мухр қўйиш вазифаси юкланган] қўйидагича изох берди: — Афсуски, фақат биздагича эмас, шаҳарнинг бошқа районларида ҳам аҳвол мана шундай. Амалда, маҳалладан берилган ҳар қандай справнакани яна думалоқ мухр билан тасдиқлаш керак.

да 400 хонадон яшайди. Республика пойтахтида эса юзлаб маҳалла комитетлари ишлаб турибди. Бу ерда асосан кўп болали оналар яшайдилар. Учбурчак мухрини думалоқ мухр билан тасдиқлаш учун маҳалла комитетларининг расислари, аҳоли қачнадан-қачна вақтини сарфламоқда. Наҳотки ишининг моҳияти мазмурий мухрининг шаклида бўлса! Борингки, шундай экан, ўша думалоқ мухрини маҳалла комитетларига бериб қўйиш мазкур бўлмасинки!

Акмал Исролов районида 31 та маҳалла бор. Энг кичиги-

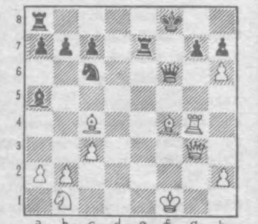
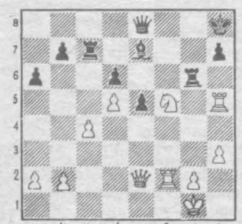
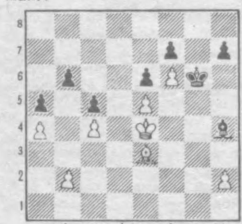
• «Тошкент ҳақиқати» соврини учун

ЎЗИНГИЗНИ СИНАБ КЎРИНГ

ГАЗЕТАМИЗНИНГ 1989 йил 10 ноябрь ҳамда 21 декабрь сонларида эълон қилинган шахмат топшириқларига турли касб эгаларидан ўнлаб жавоблар олди. Аммо биргина Бўстонлик ноҳиясидан Т. Муҳиддинов иккала топшириқни тўлиқ ва тўғри ечган. Тошкентлик Я. Абдуллаев, А. Холмухамедов, бўкалик К. Васиев, Галаба ноҳиясидан Н. Умаровалар эса биринчи топшириқни тўғри ҳал қилишган.

Қуйида биз шахмат мухлислари эътиборига учинчи топшириқни ҳавола қиламиз. Барча диаграммаларда юриш оңлардан бошланади. Ҳўш, унда ким ғолиб чиқади? Жавобларни редакцияга поч-

та отқритқасида, ихчам шахмат арифсесида юборилишини, шўнингдек, топшириқлар газетанинғ қайси сонида эълон қилинганлиғини ёзиб қўйиш лозимлиғини унутманг.

• Реклама ва эълонлар •

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЕШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИ

«ПРЕМЬЕРА»

27, 28 январь соат 19.00 да

28 январь соат 12.00 да

Тургут ҲАКМАН асары.

Минад ҲАКИМОВ таржимастан.

«ГҶЗАЛЛАР ВА МИРШАБЛАР»

(2 пардали комедия) ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати М. ОРИПОВ, Ўзбекистон ССР халқ артисти П. САДИҚСМИРОВ, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати О. ЮНУСОВ, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Э. КОМИЛОВ, Тошкент область Ленин комсомоли мукофоти лауреати С. РАМЕТОВА.

АРТИСТЛАР: М. Орипова, М. Тешабоева, Ш. Узоқова, Ғ. Жуманов, С. Азизова, С. Сабаева, М. Абдуллаева, Д. Қосимова, Ф. Абдуллаев, А. Абдураҳмонов, Х. Арслонов, Ш. Толипов, М. Толипова ва бошқалар.

Вилетлар сотилмоқда. Коллектив бўлиб келиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Г Ф Р УСКУНАЛАРИ

Кейинги пайтда айрим маҳсулотлар қатори тиш ювиш пасталари ҳам тақчиллашиб қолди. Бундай тақчилликка барҳам бериш ҳамда аҳолининг ушбу маҳсулотга бўлган эътиҳини қовдириш мақсадида Тошкент парфюмерия фабрикаси Германия Федератив Республикасида 15 миллион сўмга янги ускуналар сотиб олди...

Фабрика директорининг ўринбосари Зайниддин Собировнинг таъкидлашича, тиш ювиш пастаси ҳамда турли кремлар қўйиладиган яндиш (тобик)лар ишлаб чиқарувчи юқори қувватга эга бўлган асбобларни шу йилнинг июнь ойида ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Р. ИНОФОВА.

КЎРГАЗМАДА ЗАВОД МАКЕТИ

СССР Халқ кўжелиғи ютқуларни кўрғазмасининг «Граждан күрилиши» лавилонидики юздан ортиқ ташкилотлар қатнашмоқда. Бу ерда күрилиш индустрияси меҳнаткашларининг қўлга киритган ютқулари ҳақида тўлиқ ҳикоя қилинади. Шунингдек, фантехника тараққитидаги янгиликлар, мамлакатимизнинг турли минтақалари учун замонавий типдаги шинам уй-жойлар лойиҳаси намойиш этилмоқда.

Тўртинчи Бутуниттифоқ кўриғида йилнинг энг яхши лойиҳаси, деб тан олинган Тошкент мотор заводи макети ҳам кўпчиликида зўр қизиқиш юйғоти.

Л. АЛЕНКИН.